Грамащук Р. С., ст. гр. Е-18
Науковий керівник: Чернякова О. І., ст. викл.
Кафедра Екології та охорони довкілля

АНАЛІЗ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ МІСТА ОДЕСА ДІОКСИДОМ АЗОТУ У 2019 РОЦІ

Оцінка якості атмосферного повітря являється актуальною задачею сучасності. В місті Одеса розташована велика кількість різних джерел викидів, які негативно впливають на якість повітря. Проведена оцінка рівня забруднення атмосфери в місті Одеса діоксидом азоту.

В якості вихідних даних використали результати спостережень за вмістом NO_2 на мережі стаціонарних постів у 2019 році, які були надані Гідрометцентром Чорного та Азовського морів. Для аналізу характеристик рівня забруднення атмосфери були проведені стандартні розрахунки згідно [1]. Спостереження за вмістом NO_2 проводилися у 2019 році на восьми постах спостережень за забрудненням (ПСЗ) в Одесі по трьом різним програмам.

На першому етапі роботи провели оцінку повноти вихідної інформації. Була виявлена відсутність спостережень на всіх стаціонарних постах, окрім ПСЗ №8. Найгірша ситуація спостерігається на ПСЗ №19, де спостереження взагалі не проводилися 5 місяців. На інших ПСЗ середня тривалість пропусків спостережень складає приблизно 10 - 15 діб.

На другому етапі роботи були розраховані середньомісячні концентрації NO_2. Результати наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 - Середньомісячні концентрації NO_2 в атмосферному повітрі міста Одеса (2019 рік)

Місяць	Номер стаціонарного посту							
	8	10	15	16	17	18	19	20
січень	0,036	0,062	0,063	0,066	0,061	0,067	-	0,060
лютий	0,040	0,073	0,066	0,069	0,063	0,071	-	0,065
березень	0,024	0,065	0,064	0,066	0,060	0,071	-	0,060
квітень	0,037	0,074	0,066	0,070	0,064	0,072	-	0,065
травень	0,035	0,071	0,068	0,068	0,063	0,068	0,061	0,064
червень	0,040	0,069	0,067	0,074	-	-	0,069	0,066
липень	0,036	0,062	0,060	0,063	0,056	0,061	0,057	0,056
серпень	0,039	0,067	0,067	0,070	0,066	0,072	0,065	0,068
вересень	0,039	0,072	0,067	-	0,066	0,071	-	0,066
жовтень	0,037	0,068	0,066	0,066	0,064	0,072	0,064	0,063
листопад	0,035	0,068	0,064	0,063	0,063	0,068	0,059	0,066

грудень	0,041	0,070	0,066	0,067	0,062	0,070	0,062	0,065

Аналіз значень таблиці 1 виявив, що по відношенню до ГДКсд (ГДКсд = 0.04 мг/м^3 [2]) - атмосфера чиста тільки на ПСЗ № 8, а в іншій частині міста атмосфера забруднена продовж 2019 року з перевищенням ГДКсд в 1,4 - 1,9 рази. Найбільша ступінь забруднення атмосфери NO_2 виявлена на ПСЗ №10 в квітні та на ПСЗ №16 в червні зі значенням 0,074 мг/м^3.

Для виявлення тенденцій зміни вмісту NO_2 протягом 2019 року в різних районах міста, побудували часовий хід середньомісячних концентрацій (рис.1) з використанням даних таблиці 1.

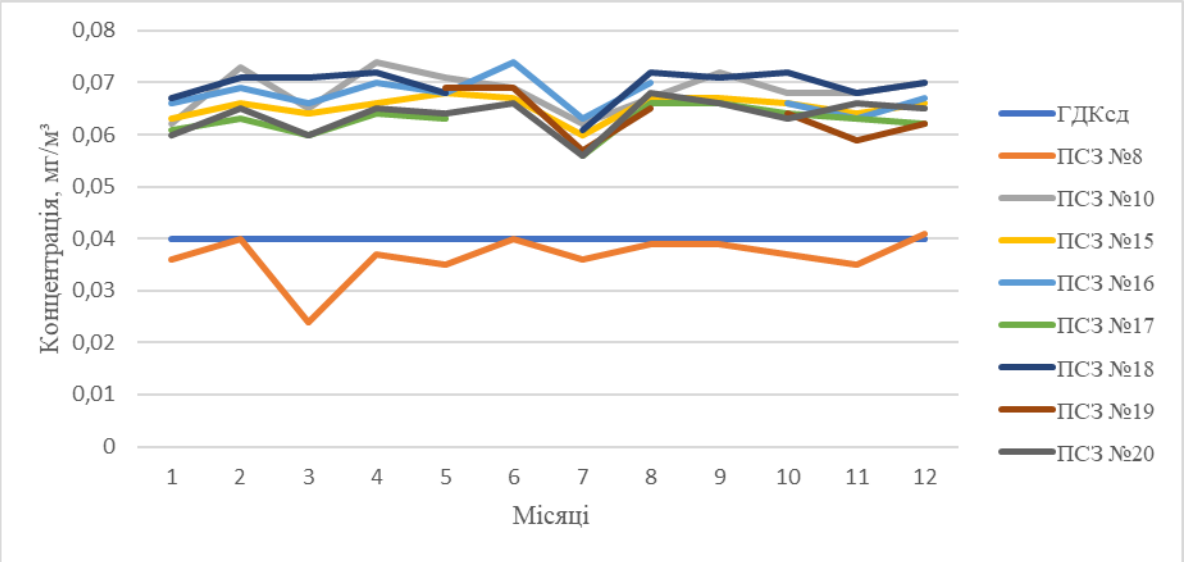

Рисунок 1 - Часовий хід середньомісячних концентрацій NO_2 на стаціонарних постах м. Одеса (2019 рік)

Аналіз рис.1 дозволив виявити, що тенденції зміни як рівнів забруднення атмосфери, так і вмісту NO_2 на ПСЗ №8, де атмосфера була чистою, протягом року значно не відрізнялися між собою. Середньомісячні концентрації на постах протягом року змінювалися в достатньо вузькому діапазоні. Найменший ступінь забруднення спостерігався у липні 2019 року.

Список використаної літератури

1. Руководство по контролю загрязнения атмосферы. РД 52.04.186-89. Москва. Госкомгидромет, 1991. 447 с.
2. Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць. URL:https://ips.ligazakon.net/document/re34439?an=1&ed=2020_01_14 (дата звернення 10.04.2022 р.).